

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 673

van **YVES BUYSSE**

datum: 13 april 2021

---

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

*VDAB - Sociaal tolken*

Erkende sociale voorzieningen en lokale besturen in Vlaanderen kunnen gebruikmaken van de dienstverlening van een sociaal tolk. Vertolkingen gebeuren steeds naar het Nederlands.

Een sociaal tolk zet een mondelinge boodschap om van de ene taal naar de andere. Deze dienstverlening is beschikbaar via telefoon, video of fysiek. Er kan enkel getolkt worden in gesprekken die kaderen binnen een dienst- of hulpverlening. Het Agentschap Integratie en Inburgering staat in voor de organisatie, de omkadering en de kwaliteitsopvolging van het aanbod, maar niet voor een tussenkomst in de directe kosten.

1. Hoe vaak maakten lokale VDAB's gebruik van een sociaal tolk? Graag een opdeling per provincie naargelang volgende variabelen:
  - a) taal die naar het Nederlands werd vertaald;
  - b) dienstverlening waarbij vertaling noodzakelijk werd geacht;
  - c) kosten van dienstverlening sociaal tolken;
  - d) dienstverlening via telefoon, video of fysiek.
2. Welke talen worden door sociaal tolken vertaald? Hoe wordt deze behoefte vastgesteld?
3. Met welke kosten gaan de opleidingen van sociaal tolken gepaard? Wie staat in voor de opleiding van sociaal tolken?
4. Hoe evalueert de minister het huidige beleid rond de inzet van sociaal tolken?

## **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

---

## **ANTWOORD**

op vraag nr. 673 van 13 april 2021  
van **YVES BUYSSE**

---

1. a+c-d. Zie bijlage 1 voor cijfers vanaf januari 2020, toen het nieuwe financieringsmodel voor sociaal tolken van start is gegaan.
  - b. De dienstverlening waarbij vertaling noodzakelijk werd geacht - m.a.w. de inhoud van het gesprek waarvoor de tolk wordt ingeschakeld - wordt niet bijgehouden. Tolken kunnen ingezet worden op verschillende momenten in de dienstverlening. Zie ook het antwoord op vraag 2.
2. Voor welke taal een tolk wordt ingeschakeld, hangt af van de talenkennis van de klant, de bemiddelaar en de beschikbaarheid van tolken voor bepaalde talen. Het inzetten van een tolk is een weloverwogen beslissing die bij elk gesprek met de werkzoekende herbekeken wordt. Zie ook mijn antwoord op SV 163 van 26 november 2020 van Klaas Slootmans voor meer info over het taalbeleid van VDAB.

Bij elk gesprek wordt ingeschat op welke manier het gesprek kan gevoerd worden, o.b.v. het doel en de inhoud van het gesprek, de specificiteit van de doelgroep, de mate van geletterdheid en het niveau Nederlands van de werkzoekende. Heel wat werkzoekenden hebben bijvoorbeeld voldoende kennis Nederlands voor hun jobdoelwit, maar hebben voor sommige gesprekken een veel hoger taalniveau nodig (bijv. een evaluatiegesprek van een IBO) of kunnen door beperkt leervermogen of laaggeletterdheid geen hoger taalniveau bereiken. In die gevallen kan het zinvol zijn om een professionele tolk in te zetten.

Onder begeleiding van het Agentschap Integratie en Inburgering werken we aan een instrument op maat van VDAB, dat bemiddelaars ondersteunt om enerzijds goed in te schatten wanneer en hoe ze een andere taal mogen en kunnen gebruiken, en anderzijds ook de nodige taalondersteunende instrumenten, zoals sociaal tolken, aanreikt. We baseren ons hiervoor op het beslismodel en de communicatiewaaijer van het Agentschap Integratie & Inburgering. Bemiddelaars en teamleiders zullen handvatten aangereikt krijgen om enerzijds een toegankelijke dienstverlening te bieden en anderzijds ook het belang van het Nederlands te benadrukken t.o.v. werkzoekenden en hen taalleer- en oefenkansen te bieden.

Ik wens te benadrukken dat het inzetten van een tolk of sociaal vertaler niet enkel tot doel heeft dat bepaalde informatie correct doorstroomt, maar evenzeer om de kennis van het Nederlands van de anderstalige op te krikken.

In dat kader heb ik ook het talenplan *Vijf voor Taal* gelanceerd.  
<https://www.vdab.be/sites/web/files/pers/vijfvoortaal.pdf>

3. Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik door naar de minister bevoegd voor Integratie en Inburgering.
4. Sociaal tolken zijn - naast andere taalondersteunende instrumenten - essentieel om een toegankelijke dienstverlening te kunnen bieden aan anderstalige werkzoekenden en snelle tewerkstelling van inburgeraars, verzoekers om internationale bescherming en andere nieuwkomers te realiseren.

Verzoekers om internationale bescherming hebben 4 maanden na het indienen van hun asielaanvraag toegang tot de arbeidsmarkt en inburgeraars zullen zich binnenkort binnen de 2 maanden na ondertekenen van hun inburgeringscontract verplicht moeten inschrijven bij VDAB. In die korte periode is het onmogelijk om voldoende kennis Nederlands te verwerven om alle bemiddelingsgesprekken te voeren. Maar velen van hen hebben wel de technische competenties, motivatie, werkervaring en kennis van een contacttaal om al snel aan de slag te gaan. Taalkennis mag geen onnodige drempel vormen om deze doelgroep te activeren.

Een kwalitatief aanbod aan taalondersteunende instrumenten is dan ook van groot belang binnen de opdracht van VDAB om toegankelijke dienstverlening op maat te bieden en een werkzaamheidsgraad van 80% te helpen realiseren. Een laagdrempelig, kwalitatief, voldoende groot en flexibel aanbod van sociaal tolken is daar een onderdeel van, maar ook andere instrumenten zoals bijvoorbeeld vertaaltechnologie, eenvoudig Nederlands, luistertaal en visuele ondersteuning.

Ik zie de werk- en opleidingsplek ook als belangrijke plaats om het Nederlands (verder) aan te leren.

## **BIJLAGE**

### [Overzicht](#)